

KURYER LITEWSKI

W WILNIE we WTOREK DNIA 5 CZERWCA V. S. 1817 ROKU.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— *W i l n o.* —

Dziennik Wileński, w Nrze 29tym, który wyszedł tu d. 31 p. m., umieścił poniższy list do Redaktora *Dziennika* pisany, z przyłączeniem nader interesującego, we względzie literatury, dziejów i prawodawstwa, mianowicie panowania Cesarza *Piotra Wielkiego*, tłumaczenia, z *Xięgi Regulaminu dla Kollegium duchownego*, punktu 24 o Słowa Bożego opowiadaczach. List takowy i tłumaczenie z przypiskami tłumacza w zupełności umieszczamy:

Do Pana Redaktora *Dziennika Wileńskiego*.

Miłościwy Panie Redaktorze!

Odczytując dzieje narodu rossyjskiego, i szperając we wszystkich *xięgach*, jakich tylko dostać mogę, nad rzeczami do panowania *Piotra W.* odnoszącemi się, natrafiałem na dzieło ruskie pod napisem *Reglament* ili *ustaw duchowoi oy kollegii*. Te, które do mnie należą, 10ty raz w *Moskwie 1794* wydane, ku końcowi zawiera uwiadomienie, że sam *Piotr W.* rzeczony *Reglament* wysoką osobą swoją słuchał, i własną ręką poprawiać raczył, a wszystko, co w nim jest napisano, pochwaliwszy, rozkazał wydrukować i na jaw wydać, kwietnia ostatnich i maja pierwszych dni 1721 roku.

Jak wszystkie sprawy i dzieła *Piotra W.* noszą na sobie piętno prawdziwego geniuszu, którym Pan *Bog Monarchę* tego, ze wszelkimi miar wielkiego, obdarzył; tak i w pomienionym *xiędze* uwagi i przepisy (biorąc je stosownie do okoliczności owoczesnych), jako pełne wysokiej mądrości, godne są zastanowienia się ludzi myślących. Ale nie jest moim zamiarem zdobywać się na pochwały tej *xięgi*: przystępuję więc do rzeczy, i, co mnie było powodem do niniejszego pisania, opowiem. Znajdują się w tym *Reglamencie* *Prawidła dla kaznodziejow*. Ponieważ zaś one w niejakiem względzie stosunek mają z historią wymowy kaznodziejickiej polskiej, i ponieważ nie mogłem się odjąć naleganiom dobrych przyjaciół, którzy życzyli, abym te *prawidła* (które oni *Dekalogiem* kaznodziejickim nazwali) na język polski wyłożywszy, przestał je do *WM. Pana*, dla umieszczenia w *Dzienniku*: a przetoż żądaniu ich zadosyć czyniąc, tłumaczenie moje wraz z przypiskami posyłam, łącząc wyraz rzetelnego szacunku. 25 kwietnia 1817.

Wacław z *Bardzina Orzełski*.

Tłumaczenie (1) z *xięgi* *Reglament* punkt 24 od karty 64.

O Słowa Bożego Opowiadaczach następujące *prawidła* są pożyteczne.

1. Niechay nikt nie śmie kazywać, kto się nie w tej (2) akademii uczył i od *kollegium* duchownego

(1) Tłumaczenie to jest ściśle, i, tyle, ile natura mowy polskiej dozwoliła, niemal dosłowne, o co tém bardziej się starałem, iż inaczej uczynione zmniejszyłoby dosadność, jaka się czuć daje w prostocie języka tych *prawideł*.

(2) Wyżey w *xiędze* tej są przepisy o akademijach, rozumie się duchownych; wzmianka zaś *nnowierników* t. i. chrześcian nie greko-rossyjskiego wyznania dowodzi szlachetności wyobrażeń o wzajemnem sekt chrześciańskich przyzwoltem znoszeniu się.

nie ma świadectwa. Tecz jeśli się kto uczył u *innowierników*, ten niechay się uda naprzód do *Kollegium* duchownego, a tam go doświadczyć, jako jest biegły w *Pismie* świętem; i niechby powiedział o tem kazaniu, o czem rozkaże mu *kollegium*; jeśli więc okaże się uczonym, wtedy dać mu świadectwo, jako, zechceli bydy w stanie kapłańskim, mocen jest kazywać.

2. *Kaznodzieje* niech kazywają gruntownie z *dwodów* *Pisma* świętego, o pokucie, o poprawie życia, o szanowaniu *zwierzchności*, naybardziej zaś samey *naywyższej carskiej* *zwierzchności*, o *powinnościach* wszelkiego stanu. Niech wykorzeniają *zabobony*, a wpajają w serca ludzkie *bojaźń* *bożą*; słowem mówiąc, niechay z *Pisma* świętego wywodzą, co jest *wola* *boża*, *święta*, *przypodobana* i *doskonała*, i o tem niech mówią.

3. O *grzechach* mówić w *powszechności*, a nie wymieniać nikogo, chyba by kto był od całego *kościola* ogłoszony.

Wszakże, kiedy się nawet wieść jaka niedobra o jakiej rozeydzie osobie, względem mianowicie tego lub owego *grzechu*, toć i wtedy *kaznodzieja* winien jest względem tego *grzechu* milczeć na kazaniu. Gdyż, jeżeli o tym *grzechu* wspomni, chociażby bez wymienia *osoby*, wszelakoż lud pomyśli, że *grom* ten jest przeciw temu *człowiekowi*. Przez co przybędzie mu *frasanku*, atoli on nie o swej poprawie, ale raczej o zemście na takowego *kaznodzieję* myśleć pocznie. Jakież stąd pożytek? Jeśli zaś czyj *grzech* wielki z *pagardą* *zakonu* *bożego*, z *dobrey* *woli* od *hardego* *grzesznika* do *publiczney* *podany* będzie *wiadomości*, takiego *karac* ma *biskup*, nie zaś który nie bądź *kapłan*, a to tak, jak jest powiedziano wyżej o *sprawach* *biskupich* względem *klątwy*.

4. Mają zwyczaj niektórzy *kaznodzieje*, że, jeśli go kto w czem *zagniewa*, to na kazaniu swoim *mści* się nad nim, *szarpiąc* jego *sławę*, chociaż bez *mianowania*, tak przecię mówiąc, że można *sluchaczom* *poznać*, o kim rzecz jest. A takowi *kaznodzieje* *wierutni* są *łaydacy*, i pod *surowe* *kary* *oddawać* *onych*.

5. Wcale nieprzystoł na *kaznodzieję*, *nadewszystko* *młodego*, mówić o *grzechach* *wielowładnie*, *czyli* *łajac* *wbrew* *sluchaczom*, tak na przykład: „*niemacie* *bojaźni* *bożey*, *niema* *u* *was* *miłości* *ku* *blizniemu*, *niemiłosierni* *jesteście*, *jeden* *drugiego* *krzywdzicie*“. Ale powinien raczej w *pierwszey* *osobie*, w *liczbie* *mnogiej*, mówić tak: „*nie* *mamy* *bojaźni* *bożey*, *niema* *u* *nas* *miłości* *ku* *blizniemu*, *niemiłosierni* *jesteśmy*, *jeden* *drugiego* *krzywdzimy*“. Ponieważ taki *mówienia* *sposob* jest *skromny*: gdyż i sam *kaznodzieja* do *liczby* *grzeszników* *siebie* *miesza*, co też *istotną* jest *prawdą*: wiele *albowiem* *grzeszymy* *wszyscy*. Połobnie *Paweł* *apostoł* *napominając* *nauczycielów*, którzy przez *wysokie* o *sobie* *rozumienie*, *żądali* *po* *swych* *uczniach*, a żeby się od *ich* *imion* *nazywali*, bez *mianowania* *onych* w *pierwszym* *liście* do *Korynthian* w *rozdziale* 1. tę *ich* *winę*, *jakby* *na* *siebie* *a* *oraz* *na* *przyjaciół* *swych*, *Piotra* *i* *Apollo*, *przyjmuje*: „*Każdy* *z* *was*, *słowa* *są* *jego*, *mówi* *jam* *jest* *Paweł*, *a* *ja* *Apollów*, *a* *ja* *Cephy*, *a* *ja* *Chrystusow*. *Azaliż* *rozdzielony* *jest* *Chrystus*? *azaż* *Paweł* *jest* *za* *was* *ukrzyżowany*? *albo* *w* *imie* *pawłowe* *jesteście* *ochrzczeni* *i* *t. d.* *Ze* *zaś* *on* *winę* *tę* *na* *siebie* *i* *na* *drugich* *obrócił*, *sam* *zaświad-*

za. Bo długo o tém pomówiwszy do tego się przy-
znaje w rozdziale 4. „*A tomci bracia obrócił na się i na*
Apolla, dla was: abyście się nauczyli z nas, żeby się nad
to, co jest napisano, jeden za drugim nienadymał, prze-
ciw drugiemu. (Dalszy ciąg później.)

W gazecie *Ruski Inwalid* czytamy z Petersburga
pod d. 25 maja: „W dzień Imienin J. C. M. Wielkie-
go Xięcia Rossyjskiego Konstantego, Naczelnego Wo-
dza Wojsk Królestwa Polskiego, to jest 21 b. m., Urzę-
dnicy dworu, wiele Jenerałów, Ministrów i Posłów
zagranicznych, oraz znakomite osoby tutejszj stolicy,
udały się rano do *Pawłowska*, rezydencyi letniej Naj-
jaśniejszj Cesarzowej *Maryi*, w celu złożenia Jej
w tym dniu świetnym hołdu powinszowania. Tamże
był wielki obiad. W mieście zaś po wszystkich ko-
ściołach śpiewane było *Te Deum*. Okolice stolicy na-
szj poczynały już doświadczać niespokojności z przy-
czyny ciągłych upałów, trwających od początku Wio-
sny; aż oto dzień 21 maja, skąd inąd drogi dla naro-
du, przywiązanego do rodziny Najjaśniejszego Cesarza,
najtroskliwszego Ojca swoich poddanych, przeznaczy-
ła Opatrzność na zakończenie i tej małej niespokoy-
ści. Ciepły, cichy i obfity deszcz, padając przez dzień
cały, chociaż przeszkodził oświeceniom wieczorem mia-
sta, lecz sercom mieszkańców, zawsze palającym naj-
prawdziwizną przywiązaniem ku rodzinie swego do-
brego Monarchy, wrócił spokojność, i wlał miłą na-
dzieję pomyślnego żniwa.

D. 15 t. m. N. Królowa Hiszpańska, *Marya Iza-
bella*, mianowana została Damą orderu *ś. Katarzyny*,
wielkiego krzyża 1szej klasy.

Z okoliczności śmierci N. Infanta *Don Antonio*,
stryja Króla Jmci Hiszpańskiego, Cesarzski dwór tu-
tejszy włożył ośmiodniową żałobę, zaczynając się d.
22 t. m.

Minister hiszpański, kawaler *Pizarro*, mianowany
kawalerem orderu *ś. Alexandra Newskiego*, którego o-
zdobę otrzymał z następującym reskryptem J. C. Mości:
„*Mości Panie Kawalerze Pizarro!*

„*Ufność Króla, Pana Waszego, obróła was za*
pierwszego stróża wszystkich swoich przedsięwzięć w wy-
dziale spraw wewnętrznych waszj ojczyzny. Następ-
nie, dla Przyjaciela i Sprzymierzeńca Monarchy, któ-
remu z taką gorliwością służycie, przystoyna jest, uczcić w oso-
bie waszj równie wybór Króla Jmci Katolickiego, jako i tę
w wasgorliwość, przez którą usprawiedliwiacie ten jego wybór.
W tém przedsięwzięciu mianowałem was Kawalerem orderu
ś. Alexandra Newskiego, którego znaki z ukontentowaniem tu
przesyłam.

„*Zatém, Mości Panie Kawalerze Pizarro, proszę*
Pana Boga, aby was w swj świętej chował opiece.“

Na autentyku podpisano: *Alexander.*

S. Petersburg dnia 15 maja 1817 roku.

Dnia 18 t. m. Naczelnik zotey dywizji pieszj,
jenerał major, *Kutuzow*, mianowany kawalerem orde-
ru *ś. Anny* 1szj klasy.

Wolność żeglugi, zwyczajny owoc powszechnego
pokoju, daje dziś obszernie pole do nowych odkryć po-
żytków handlowych. Pod zastoną pokoju pierwsze na-
rody Europy szukają na przestrzeni tego żywiołu, któ-
ry oddawna był przedmiotem zaciętych między nimi
wojen, nowych źródeł, powiększających znajomość hi-
storyi przyrodzenia i jeograficznych odkryć. Któż
niewie o niez mordowanych a ciągłych usiłowaniach
Anglików, dających do rzucenia nowego światła na nie-
dostępne dotąd wewnątrz Afryki krainy. Rząd Fran-
cuzki, chociaż ledwie do sił powracający, po straszli-
wych klęskach, któremi tak długo był dręczony, wstę-
puje jednak w dawne ślady; wystął niedawno P. *Fres-*
sinet, niegdyś towarzysza podróży Kapitana *Boudin* na
Ocean Indyjski i Wschodni; Pan *Segur* także wybiera
się w podróż na morze Indyjskie, w celu wyćwiczenia
młodych żeglarzów, i odkrycia nowych widoków han-
dlu. Rossyja, która już tak piękną zapewniła sobie
pamiętkę w dziejach żeglugi, przez odprawioną podróż
naokoło świata, pod sprawą doskonałego żeglarza *Krusenster-*

na i dla zachęcenia których nie szczędzi zestającym w sku-
źbie Morskiej, da wrótce nowy dowód niez mordow. anj
czynności przez wysłanie następującej wyprawy: Okręt
Kamczatka, spuszczonej 12 b. m., w przytomności Najja-
śniejszego Pana, i powierzony staniem Margrabiego
de Traverscy, Ministra marynarki, teraz się ładuje i o-
patruje w przedmioty, służące do odbycia długich i da-
lekich podróży. Nowa ta wyprawa, ma za cel zwię-
dzenie brzegów i wysp Oceanu wschodniego, dotąd
nieznanych, albo opisanych niedostatecznie, szczególniej
w kierunku ku północy. Okręt ten będzie pod rozkazami
Kapitana *Gotownina*, tegoż samego, którego pierwsze
podróże i długa niewola u Japończyków uczyniły tak
znomym. Osada będzie się składała ze 120 ludzi,
wybranych z najlepszych i nadoświadczeńszych mayt-
ków, i wciągu lata rozwinie żagle.

Dalszy ciąg ustawy dodatkowej dla Kommissyi u-
morzenia długów Państwa. (ob. Nr. 40, 43 i 44)

ROZDZIAŁ IV. O wypłacie długów terminowych,
procentów i nieprzerwanych przychodów.

§. 61. Opłata nieprzerwanych przychodów zali-
cza się co rok po kazdych sześciu miesiącach, miano-
wicie: od 15 lipca do dnia 1. sierpnia, i od 15 sty-
cznia do dnia 1 lutego co dzień, wyjąwszy święta.

§. 62. Opłata długów terminowych zalicza się
także w dwóch terminach, jeżeli się na to zgodzą wła-
ściciele, a mianowicie: jedna połowa procentów od pier-
wszego do 15 lipca, druga razem z należną częścią ka-
pitału, od pierwszego do 15 stycznia. W przeciwnym
zdarzeniu będą się opłacać stosownie do warunków ka-
żdego terminowego długu.

§. 63. Ktoby dla odebrania opłaty niestanał w na-
znaczonym czasie, po upłynionym terminie nie może się
oney domagać pierwiej, aniżeli nadejdzie termin dru-
giego półrocza.

§. 64. Ponieważ obowiązkiem jest Kommissyi do-
pełnienie najakuratniejsze przepisów względem opła-
ty w naznaczonych terminach, a przeto w żadnym zda-
rzeniu niema płacić procentów od procentu.

§. 65. Summy terminowe, procenta i przychody nie-
przerwane będą wydawane albo lokatorowi osobiscie,
albo jego pełnomocnikowi, bądź w Petersburgu w biur-
rze Kommissyi umorzenia, bądź w Gubernijach i po-
wiatach, w kassach.

§. 66. Opłaty będą wydawane za rospisaniem się
samych lokatorów, albo ich pełnomocników, po przed-
stawieniu przez nich biletów Kommissyi.

§. 67. Lokatorowie, chcący mieć zaliczoną sobie
należną opłatę w miastach guberskich albo powiato-
wych, mają o tém podać oznajmienie do Kommissyi
na piśmie, albo osobiście, albo przez pocztę. W ostat-
niem zdarzeniu oznajmienie powinno byđz wcześniej
przysłane, to jest przynajmniej czterma miesiącami
przed terminem opłaty, inaczej opłata w skutek spó-
źnionego doniesienia niepierwiej nastąpi, aż za nadej-
ściem drugiego półrocza terminu. W przypadku zaś
przemiany miejsca mieszkania, nowe powinno następo-
wać doniesienie, aby Kommissyja mogła uczynić stoso-
wne rozporządzenia, względem przeznaczenia opłaty
z innej przyległej kassy. Doslanie należnych lokato-
róm procentów przez kasę, niepodlega żadnym pocztow-
ym opłatom.

§. 68. Opłata summ terminowych zaliczona lo-
katoróm oznacza się na biletach, i jeżeli się domierza
w biurze Kommissyi stwierdza się podpisem Buchhal-
tera i Kassjera, w izbie zaś skarbowej czyli kaza-
czeystwie, podpisem podskarbiego,

ROZDZIAŁ V. O zmniejszeniu ilości Assygnat
Państwa.

§. 69. W celu zmniejszenia Assygnat Państwa
postanowiono wyprowadzać je częściami z krążenia dopó-
ty, dopóki walor ich niebędzie odpowiadał walorowi
monety brzęczącej.

§. 70. Na ten cel przeznacza się corok. 1. 30
milionów rubli, wchodzących do kassy Państwa z dóbr
skarbowych. 2. Wszystkie pozostałe summy od opłat
długów terminowych zewętrznych i wewnętrznych.
3. Pozostałość kassy przychodów Państwa po odbytych

wszelkich zwyczajnych wydatkach. 4. Summy należące Komisji za sprzedane rozmaite majątki.

§. 71. Dla przedszego zmniejszenia ilości Assygnat będących w biegu, mają się otworzyć pożyczki nowe według prawideł głównych, w urzędzeniu niniejszem umieszczonych, stosownie do osobnych umów, które na przyszłość według okoliczności za *Naywyższem* potwierdzeniem mają się stanowić i ogłaszać.

§. 72. Pożyczki takowe opłacane będą z 30 milionów w §. 70 wyrażonych.

§. 73. Wszystkie Assygnaty, które za pośrednictwem takowych pożyczek weyda do kassy Komisji umorzenia długów, mają być publicznie palone.

§. 74. Summy, wymienione w §. 70, wyjąwszy te tylko, które mają być użyte do zabezpieczenia opłaty takowych pożyczek, podobnież corok będą palone.

(Dalszy ciąg później)

Umieszczamy tłumaczenie, przysłanego z Petersburga następującego ogłoszenia.

DZIENNIK TOWARZYSTWA FILANTROPICZNEGO W PETERSBURGU.

Komitet do części uczoney towarzystwa Imperatorskiego filantropicznego, stosownie do prawideł, naywyżey potwierdzonych d. 18 stycznia roku idącego, między innymi zatrudnieniami, wziął sobie za cel upowszechnić w Rosyi wiadomość o dziejach ściągających się do filantropii, to jest: miłości wzajemney wszystkich ludzi. Tym końcem wydawać będzie pismo peryodyczne pod tytułem: Журнал Императорскаго человеколюбиваго общества издаваемый комитетом его по ученой части, t. i. *Dziennik towarzystwa Imperatorskiego filantropicznego wydawany przez jego Komitet do części uczoney.*

Pismo to zawierać będzie artykuły następujące:

I. *Iresc* dzieł nauczających miłości bliźnich, a osobliwie ubogich i nieszczęśliwych; a także zawierających przepisy i rozważki w tymże celu. — II. *Oznajmienia* o wszystkich, zaprowadzeniach filantropicznych w Rosyi i w innych krajach. *Obraz* ogólny corocznego postępu dobroczynnych ustanowień, z dołączeniem tablic ich *statystycznych*. *Uwagi* o różnych zaprowadzeniach i szkołach przyuczających do pracy. *Zywoty* ludzi krajowych i zagranicznych, których pozostaie pamięć w jakimkolwiek zaprowadzeniu ściągającym się do ludzkości. — III. *Opisanie* nowo wynaydowanych narzędzi, i *wskaźanie* środków do przywrócenia życia utopionym lub zmarłym, i w ogólności do ratowania w nieszczęśliwych przypadkach tych, co bywają zagrożeni śmiercią nienaturalną. *Opisanie* machin, mogących się używać w różnych roboczych zakładach do ułatwienia pracy, dla zająć rąk takich ludzi, którzy zazwyczaj poczytują się za *nieposobnych do zatrudnienia*. *Wynalazki* i *obmyślenie* sposobów jak zająć robotą ludzi ubogich z pożytkiem dla nich i dla społeczności. — IV. *Oznajmienia* i *rozbiór* dzieł zawierających jakiegokolwiek przedmiot do działań filantropii należący. *Narzędzia* szczególniejszą ściągające uwagę; — V. *Ogłoszenie* ofiar na rzecz zakładów filantropicznych poczynionych. Naostatek pomieszczać się będzie to wszystko, cokolwiek zasługuje na uwagę publiczności, a nie jest obcym dla celu komitetu. — Komitet upowszechniając te wiadomości, żąda, zjednać im wziętość u osób opiekujących się dobroczynnymi zakładami, ażeby ci którym Opatrzność udzieliła sił ku pomaganiu słabym, mogli znaydować łatwiejsze przewodnictwo w wypełnieniu filantropicznych swoich zamiarów; nakoniec, ażeby każdy, a osobliwie ubogi, starając się o polepszenie swojego losu, mógł znaydować jasne i pożyteczne dla siebie prawidło. — Pisma tego wychodzić będzie co miesiąc jedna *xiążeczka* zawierająca około trzech arkuszy. Lecz jeśli właściwa takowym dziełom rozmaitość materyi, potrzebujących niekiedy obszerniejszego i nierozłącznego wykładu, nie dozwoli podzielenia jakiego artykułu; w ten czas dwie xiążeczki złączą się w jedną zawierającą około sześciu arkuszy. Wydawanie Dziennika zacznie się od miesiąca lipca roku idącego. — Komitet z wielką chęcią weźmie na siebie wydawanie za czasem tego Dziennika i w językach zagranicznych, jeżeli dostateczna znaydzie się liczba prenumeratorów. — Cena z dostawieniem do wszystkich miysc w Rosyi roczna 25, a półroczna 15 rubli (assygnacyami). — Ponieważ zaś cały dochód przeznaczają się na ubogich i na filantropiczne komitetu przedmioty dla dobra powszechnego; a zatem chcący być uczestnikami dóyscia do jego zamiarów mogą za exemplarze prenumerowane i wyższa od ceny naznaczoney ofiarować ilość. — Lista prenumeratorów, porządkiem czasu prenumeraty, przylgają się na końcu każdej xiążeczki. — W Petersburgu przyymuje się pre-

numerata w Komitecie, a z prowincyi udawać się potrzeba do ekspedycyi gazetowey Petersburskiej.

Do d. 22 maja przyszło do *Kronsztadu* 508 okrętów, powiększney części z balastem. Liczba okrętów w *Rydze* do d. 29 maja: przybyłych 822, wyszłych 663.

Kurs Wileński na assygnaty: rubl. sr 3 r. 9½ kop.; dukat 10 r. 95 k.; imperyal 38 r. 40 k.

Królestwo Polskie.

Warszawa dnia 7 czerwca.

Święto *Bożego Ciała*, jak zwykle, obchodzono tu uroczyscie. Nabożeństwo w kościele Katedralnym *S. Jana* i processya porynku Starego Miasta, odbyły się z okazałością przyzwoitą temu świętemu obrzędowi. Wojsko porządnie uszykowane stało na ulicy *S. Jańskiej* i rynku. W kościele zebrani byli Senatorowie, Ministrowie, Rady Stanu, i inni Urzędnicy, tudzież Muncypalność i zakony, a będąc przytomni Mszy pontyfikalnie odśpiewanej przez *J.W. Biskupa Zambrzyckiego*, assystowali potem wraz z tutejszą Kapitułą processyi i *Ewanielijom* śpiewanym przy ołtarzach ozdobnie na rynku wystawionych, otoczonych tłumem pobożnych mieszkańców.

Dnia 4 b. m. cała tutejsza osada odprawiła rozmaite obróty wojskowe na polach, między *Marymontem* i *Powązkami*, w obecności Jego Cesarzewicowskiej Mości *W. X. Konstantego*.

Namiestnik Królewski pod dniem 10 maja wydał postanowienie: iż wszelkie spory z mocy kontraktów, liwerunków, kaucyi lub jakichkolwiek innych działań między władzami Rossyjskiemi na rzecz skarbu imperyum rossyjskiego czyniącemu a prywatnemi, uważane być mają, jako interessa tyżące się skarbu Królestwa Polskiego.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE

NIEMCY

Na 28mey sessyi Seymu Niemieckiego, odprawioney dnia 12 b. m. Posłowie Austryjaccy i Bawarscy podali projekt, względem sposobu odbywania interessów, podczas odroczenia obrad, które trzy miesiące trwać będą.

Zdaje się, iż urzędowa wiadomość o utworzeniu związku Niemieckiego będzie posłaną do wszystkich Mocarstw Europejskich, a nawet do Zjednoczonych Stanów północney Ameryki.

Posłowie 4ch wielkich dworów zawarli w *Frankforcie* z Pułkownikiem *de Bataglia*, wysłanym od *Xięcia Eugeniusza Beauharnois*, układ, na mocy którego wspomniany *Xiążę* zrzeka się obiecany mu w Królestwie Neapolitańskim posiadłości, mającey 50,000 dusz ludności, a za to dwór Neapolitański zapłaci mu 5 milionów franków trzema ratami, w przeciągu 18tu miesięcy.

Od dnia 1 do 15 maja przepłynęło *Renem* koło *Moguncyi* 1739 mężczyzn, 1235 kobiet i 2543 dzieci, ogółem 5517 nieszczęśliwych osób, które oyczyznę swoją opuściły.

Wielki *Xiążę* *Badeński* posłał Kapitulę *Konstancyjskiej* zalecenie, ażeby uznała *Barona Wessenberg* za *Officyajala*; przepisał jej oraz prawidła, jakie za stosowne do praw udziałney władzy swojej i *Kosciola* *Niemieckiego* poczytał.

Portugalia i Hiszpania

Gazeta *Berlińska* donosi z *Paryża* pod 23 maja: „*Margrabia Casaflores*, poseł hiszpański przy dworze brazylijskim, wybiera się jechać do *Londynu*, mając tam należeć do układów, ze strony *Anglii* rozpoczętych, w celu załatwienia nieporozumień, zaszłych między dworami hiszpańskim i portugalskim.

TURCYA.

Z *Stambułu* d. 4 maja. *Porta* mianowała *Haid Beja* *Kommissarzem* do odebrania utapionego jej przez

Anglią i miasta *Parga*. Udał się on tym celem do Jenerała Angielskiego *Maitland*, bawiącego w *Korfu*.

N i d e r l a n d y .

Z *Bruzelli* dnia 22 maja. Onegdaj wieczorem przybył tu Xiążę *Wellington*; nazajutrz odwiedził go Xiążę *Fryderyk*.

Sędziowie tuteysi znużdzi się już sprawami Dziennikarzędw. Jest to niewdzięczna praca: bo jakikolwiek wyrok wydadzą, dla żadney strony nie jest dogodnym.

Panom *Cauchois*, *le Maire* i *Guyot*, wydawcom dziennika *Vrai Liberal*; *Lallemant* wydawcy dziennika *Flandryi* Wschodniey; i *Brissod*, wydawcy dziennika konstytucyynego Antwerpskiego, zalecono w 8 dniach wyjechać z kraju. Rozkaz ten wyszedł po odprawieniu nadzwyczajney Rady Stanu. Wiadomo, iż Posłowie Hiszpański i inni, podawali dotąd często przełożenia, przeciwko zakazanym teraz dziennikom.

Dnia 12 b. m. popłynął z *Antwerpii* do *Filadelfii* okręt, na którym było 350 Niemców opuszczających swej oyczyznę.

A N G L I A

(z *Korr. hamb*) Londyn, d. 25 maja. Zawczora fregata *Ganymede* powróciła do *Dün n.* W pomiedziatek spotkawszy afrykańską korwetę około *Beachy Head* ku zachodowi ją ścigała, która szybkością tylko swej winna, że nie została zabrana.

List ajentów kawicrni *Lloyds* w *Deal* pod 20 maja: „Mamy do udzielenia *WPI* poniższą wiadomość. Przed dwoma miesiącami przyprowadzona tu korweta turecka, a z nią korweta i szoner tunetański, miały oddzielne polecenie tamecznego Beja, krążyć pod jego banderą, przeciw okrętom *Hamburskim*, *Bremeńskim* i *Lubeckim*; którym woynę wypowiedział, ale nieczynić tego przeciw żadnym innym. Wyplłynęły one z *Tangery* przed 26 dniami, i mówią, iż zadnego innego zaboru nie uczyniły, prócz już wiadomych, które do *Tunetu* prowadzić zamysłały. Szoner odłączył się od nich pod *Cap Finisterre*, dla krążenia w tamtey stronie, a obie korwety nie rozłączyły się aż do d. 16. Nie mogliśmy dowiedzieć się, iakie ma imie ta korweta. Nie chcieli tego wyznać. Znajdującą się tu teraz korwetę nazywają oni *Karabasrh*, drugą *Capitania*, i okazują tem samem, iż jest okrętem komadorskim; jest większa od będącey tutaj. Podług ich zapewnienia nie uzbraiają innych statków korsarskich. Mówią iednakże, że trzech algierczyków jest na morzu, i krążyli wtedy około *Gibraltaru*, gdy oni stronę tę opuszczali. Niczego więcey mówić niechcą.

Okręty tunetańskie na kanale, zdają się mieć na pokładzie swoim ludzi różnego narodu. Odpowiedzi, iakie dowódczy ich poczęści dawali, były w języku angielskim, francuzkim, włoskim etc. Podług niektórych wnawiali oni, że okręt ieden przeznaczony jest do *Archangelu*, a drugi do *Kronsztadu*.

Kapitan szalupy *Alest*, pisze pod d. 18 na przystani pod *Maraate*, do Admirala tamecznego portu: „Przyprowadziłem do tey przystani okręt korsarski 180 działowy i 130 Maurow pod tunetańską banderą. Wziąłem też dwa iego zabory, które przed kilka dniami pod *Galleoper* uczynił, to jest: zabrany okręt *Ocean*, z *Charleston* do *Hamburga* z bawełną i ryżem, i galiotę *Christina* z *Oldenburga*, z *Lubeki* do *Francyi* z pszenicą, przeznaczone. Nie rozumiem, ażeby rząd nasz dopuszczał tym rozbojnikom morskim krążyć na kanale i przeszkadzać naszemu i innym narodow handlowi. Awanturnik ten tysiączne mi kłamstwa powiadał. Gdym go zapytywał, utrzymywał, iż o tych okrętach nic nie wie. Ale, gdym się sam na iego pokład udał, z wielkiem podziwieniem moim znalazłem okręty te w iego mocy. Nie rozumiem, iżby pod iakąbądź banderą okręty, mogły bezpiecznie żeglować, póki ci rozbojnicy krążyć będą. Wiadomo bowiem, iż oni nie bardzo są skrupulatni. Rozumiałem, iż mię przywita działami, gdym prosto na niego płynął; widząc iednak, żeśmy się na pogotowiu mieli, nie dał ognia. Wszyscy iego ludzie byli na swych miejscach i działa nabite. Powiadał nam, iż szuka swego Admirala, od któ-

rego przed kilka dniami pod wyspą *Wight* przez gwałtowność wiatru odłączony został; ale wiadomo nam, że obadwa korsarskie okręty razem pod *Dover* przepłynęły. Powiadali oni, iednym że przeznaczeni są do *Kopenhagi*, drugim, że do *Amsterdamu*, innym, że do *Petersburga*. Zatrzymam się z tym korsarzem i ze zdobyczami iego na *Dünen*, póki nie odbiorę dalszych rozkazow Admirality.

Powstańcy amerykańscy poczynili wiele zaborow na północnych pobrzeżach Hiszpanii.

Jenerał *Milans*, który należy także do spisku *barcellońskiego*, nie był, iak gazety nasze donoszą, dotąd poymany, i stał na czele *gerillow*, których liczba coraz się powiększała.

Randon, który teraz w *Bordeaux* jest obwiniony o spisek, był dawniey szpiegiem policyynym i miał polecenie wysledzić i przytrzymać *Bonapartego*.

Thistlewood, ieden z wiadomych zdrajcow stanu, popierwszey żonie sweoy wziął posagu 15,000 f. s.; które iednak prędko stracił. Ożenił się późniey z córką kupca iednego z hrabstwa *York*.

Panna *Georges* przybyła tu z *Paryża*. *Talma* jest spodziewany.

Listy prywatne z *Paryża* donoszą, iż tam szuka ią dwóch zbiegłych Hiszpanow, którzy o wielką zbrodnią są obwinieni.

Lord *Cochrane* ukazał się wczora na birży papierow, *Stock* zwanych, i przyjęty był głośnemi okrzykami od zgromadzonych tam ludzi. Jest to znowu dowodem, iak prędko się opinia odmienia; ale zadziwiać to niepowinno, gdyż teraz w czasie pokoju wielu spekulantow i wexlarzy cierpi niedostatek i z teyże przyczyny są niekontenci.

Dnia 20 w Izbie niższej, *Sir Francis Burdet* uczynił wniesienie, o wyznaczenie Komitetu, dla roztrząśnienia potrzeby uczynienia reformy w systemacie reprezentacyynym Parlamentu; wniesienie to odrzucone zostało większością 265 głosow przeciw 77.

(z *gaz. Oesterr. Beob.*) Gazeta *Courier* zawiera, co następuje: „Różne gazety zagraniczne rozniosły pogłoskę, którą listy prywatne powtarzały, że mocarstwa sprzymierzone chcą przenieść *Napoleona Bonapartego* na wyspy *ś. Heleny* na *Malte*. Pogłoska ta powinna była dodać serca iego stronnikom, dla których tyle jest niewąstnawistną spokojność i pokoy, ile pożądaną woyną i rewolucyą. Jeden z korespondentow naszych radził nam, iż zbawienną byłoby rzeczą zbić wyraźnie tę pogłoskę. Jesteśmy w stanie tego dopełnić. Pogłoska ta ma źródło swoje iedynie tylko w życzeniach iego stronników; jest iednak zupełnie bez zasady. Czas krótki czy długi jest ieszcze *Bonapartego* życia; postanowiono, iżby na wyspie *ś. Heleny* przepędził.

Szeryf w *Rathkeol* (w Irlandyi), który na początku przeszłego miesiąca chciał uskutecznić rozkaz na uwięzienie znajdującego się tam iednego człowieka, napadnięty był od pospólstwa, które usiłowało oswobodzić przytrzymanego. Żołnierze, towarzyszący Szeryfowi, okryci zostali gradem kamieni; pięciu z nich legło na placu; nakoniec widział się Szeryf zmuszonym rozkazać, ażeby dano ognia, przez co dwóch ludzi zabitych i wielu ranionych zostało. Mimo to iednak arsztant wolność otrzymał, a Szeryf z oddziałem żołnierzy ustąpić musiał.

W Londynie pokazują teraz czworonożne zwierzęta osobliwszego gatunku; złowiono je w *Ameryce* północney, na brzegach rzeki *Missouri*. Z przyrodzenia swego są łagodne i łatwo się oswaiające; nazywają je *Wapiti*. *D. Leach*, który temi czasy na posiedzeniu towarzystwa *Linneusza* czytał rozprawę o tych zwierzętach, utrzymuje, że one w klimacie naszym hodowane i pożytecznie do różnych robot zamiast koni użyte być mogą.

Między rozmaitemi żarcikami, iakie robią z rzeczy przesłania podarkow do Chin, uważa gazeta *Morning-Chronicle*, że ministrowie, posyłając między innymi rzeczami toaletkę do golemia się, z mydłem neapolitańskim i naywyborniejszymi brzytwami angielskimi, zapomnieli, iż Cesarz Chiński i iego Mandarynowie nie gdy brody nie golą!

WILNO DNIA 5 CZERWCA 1817 ROKU.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE

Włochy

Dnia 5 b. m. w rocznicę imienin Piusa VI. Papieża, odprawił Oyciec S. mszą w kościele Panny Maryi, a potem znajdował się na żałobnym nabożeństwie za zmarłego Kardynała *Braschi*.

Nakazał Papież przywrócić rękodzielnie sukna w Rzymie, i staranie o tey ważney gałęzi przemysłu krajowego polecił Kardynałowi *Pacca*.

W 12 kościołach Panny Maryi w Rzymie, kazano odprawiać 40sto godzinne nabożeństwo na uproszenie Boga, aby odwrócił zaraźliwe choroby, tudzież zimna i suszę we Włoszech. Po wszystkich ulicach w Rzymie opowiadają cuda, czynione przez obrazy Panny Maryi.

Spodziewają się w Rzymie przybycia Xiążęcia *Metternich*, któremu Radca Stanu *Hudelist* towarzyszy.

Podług prywatnych wiadomości, Jenerał *Maitland* przyrzekł opiekę Żydom na wyspie *Korfu*.

HISZPANIA

Z Madrytu 6 maja. Wiemy tu z pewnością, iż Anglii obowiązała się traktatem utrzymać całość naszych posiadłości, i z tey przyczyny wysła jedną lub dwie floty do południowej Ameryki pod dowództwem Admirała *Exmouth* lub *Cockburn*. Domyślają się, iż tajne artykuły łączą ściśle obadwa Mocarstwa. Traktat ten nie przeskodzi układom z innemi Rządami względem rozmaitych odstąpię. Zdaje się rzeczą pewną, iż Hiszpania odstąpi Wschodniej i Zachodniej Florydy dla Zjednoczonych Stanów północnej Ameryki. Podobne układy odbywają się z Portugalią, Francją i Niderlandami. Król nasz stara się usilnie o przywrócenie publicznego kredytu. Chce zapłacić wszystkie zaległości i zmniejszyć dług narodowy do ilości odpowiadającej terażniejszemu stanowi kraju. Tym celem chce sprzedać korzystnie część ogromnych naszych osad. Tak więc opłaciemy nasze długi i skupimy nasze siły. Widać tu wszędzie jak największą oszczędność; sprostowano całą administracją skarbową i podatki dosyć regularnie wchodzą do kassy. Dwór rzekł się wszelkich kosztownych rozrywek, a wierna szlachta ubiega się z duchowieństwem w zasileniu ile możności potrzeb krajowych.

Gazeta wiedeńska *Oesterreichischer Beobachter* z gazety paryzkiej, *Journal des Debats*, z dnia 20 maja umieściła list do wydawcy ostatniej z tych gazet, w następującem brzmieniu: „Mościwy Panie! Jenerał *Lacy*, którego spisak tak szczęśliwie w Hiszpanii zniszczony został, tak mocno zajął uwagę powszechności, iż nie może być rzeczą małej wagi, dowiedzieć się niektórych szczegółów o tym człowieku, który równie głośnym stał się przez swoją zbrodnią, jak sławnym z usług dla Monarchy i ojczyzny podjętych. Wszystkie czyny jego, które tu zebrałem w Panu udzielam, są mi osobiście wiadome, których powiększney części naoczny byłem świadkiem. Możesz WP. zawierzyć ich rzeczywistości. Don *Luis Lacy* urodził się w obozie *St. Roch* pod *Gibraltarem*. Ze znajomości w Hiszpanii i Austrii domami *Lacy* zgola nie jest spokrewniony, a utrzymuje, że rodowitość jego daleko wyższego jest początku. Oyciec jego, rodem był z Irlandyi, był majorem w pieszym regimencie *Ultonia*. Zostawił po sobie żonę z dwoygiem małych dzieci: jednem z nich jest jenerał *Lacy*; drugim córka. Pani *Lacy* po śmierci męża udała się do swych braci *PP. Gautiers*, którzy byli oficerami w regimencie bruzelskim. Było ich pięciu. Poszła za tym regimentem do *Porto-Ricca*. W młodym *Lacy* znakomite dawały się postrzegać talenta i oryginalność. W roku 1790 zaciągnął się do służby hiszpańskiej w regimencie bruzelskim. *Lacy* był wtedy oficerem, a miał lat tylko 14. Tegoż roku zrażony przykrym obchodze-

niem się wuja swego, z *Ferrolu*, gdzieśmy załogą stali, wyszedł do *Oporto* w *Portugalii*, bez pieniędzy i w takich okolicznościach, które drugiemu *Gilblasowi* właściwsze byłyby. Zaydował się już na okręcie *hollenderskim*, do *móluckich* wysp płynącym, kiedy go jeden z wujow zatrzymał i napowrót wziął z sobą. W roku 1791 regiment *bruzelski* został rozwiązany. Przeszliśmy razem do regimentu *Ultonia*. W wojnie z rzeząpospolitą francuzką okazał *Lacy* odwagę i rozważną przytomność, które cechę jego charakteru stanowią. W 1796 w *Passages*, gdzieśmy na załodze byli, miał paroxyzmy prawdziwey wściekizny. Rzadko spać kładł się: przestawał na kilka godzinnem poobiedniem drzymaniu: a nawet i tego spoczynku nie codzień używał. Mógł ciągle przez 24 godzin chodzić, nie używając innego i dłuższego odpocznienia, tylko kiedy jadł, potem jeszcze szedł na bal. — D. 31 grudnia 1797 płynęliśmy do wysp *kanaryjskich*. Był on wtedy pierwszym porucznikiem, w stopniu kapitana i adjutanta majora. Zkąd on jako szczęśliwy rywal kapitana jeneralnego wysp *Kanaryjskich* zrzucony i na wyspę *Ferrowygnany* został. Mnie się dostało jego tam odprowadzać. Z wyspy tey pisał do jenerala *Wide* listy bardzo dotkliwe. Dotąd mam u siebie ich kopije: Z początku przyymowano je z poślizgiem. Nakoniec przed sądem wojskowym stanąć musiał. Byłem jego obrońcą. Żołnierskie jego talenta i zupełne prawie pomieszanie umysłu, skłoniły sędziów do zamienienia kary śmierci na jeden rok więzienia w twierdzy *kastylijskiej Conception*. Dowódzca twierdzy otrzymał rozkaz donoszenia o sprawowaniu się tego więźnia. Wkrótce się pokazało, że zupełnie zwaryował, i jako waryat, wypuszczony został *Lacy* do *Kadyxu*. Następnego roku, regiment nasz do *Europy* powrócił. Ja w 1802 otrzymałem uwolnienie, i umyśliłem zostać na tonie familii. Jakże się zdziwiłem, kiedy, roku 1803 w październiku, do mego ustronia przyszedł *Lacy* z mantelzaczkiem na plecach, o tylko franków w kieszeni mając. Po upłynieniu jednego miesiąca, nowego chwycił się przedsięwzięcia. Wszedł do tego regimentu piechoty, a po 29ciu dniach, będąc już pod oficerem otrzymał patent na kapitana w legii *irlandzkiej*, formującej się w *Mortaux*. Stojąc na załodze w *Quimper*, ożenił się z panną znakomitego domu. Ożnienie się to po tużoby mogło na teatralną intrygę. Zona towarzyszyła mu późniey do *Berlina*, *Flessyngi*, etc. Został nakoniec mianowany szefem batalionu. Przystąpiłszy do *Madrytu* dezertował, a późniey w bitwie pod *Talavera* był dowódcą brygady. Niedługo potem wyzedł na dowódcę wojska i *Prowincyi Katalonii*. Szacowna i nieśczęśliwa jego małżonka, wielkie przeżywając niebezpieczeństwa z nim się związała. Po przywróceniu komunikacyi z Hiszpanią, żadney o nim niemając wiadomości, miałem go za niezujacego. A teraz dowioduie się przez pisma publiczne że jest obwiniany o zdradę przeciw swemu Krolowi i oyczyźnie. Gdybym wszystkie zdarzenia życia tego nadzwyczajnego człowieka chciał da malować, byłaby prawdziwie tak romantyczna powieść, iż niktby jej za rzeczywistą mieć nie chciał. Cetera naście lat w jednym reimenie służyłem z *Lacy*m. Byłem jego obrońcą, przyjaciелеm, a we *Francyi* byłem jego wybawicielem. Jeżeli on został zdraycą wszystkie moje z nim zrywają się związki. Odważny aż do zuchwałstwa, w największych niebezpieczeństwach spokoiny, żadne go nigdy przedsięwzięcie przestraszyć nie było zdolne. Nie miał najmniejszey nauki, bo większą ani rozsądku, ani rostopności; wyborym był do woynny oddziałowej. Nigdy się niespodziewał, iżby mógł stać się wyborym jeneralem; a bardziey nigdy niemyślałem, iżby się mógł odważyc zostać spiskowym. Mam honor etc. *Chacrise*, w departamencie *Aisne* d. 10 maja.

Julien Dufay, Siemianin.

Portugalia

Gazeta Portugalska wychodząca w Londynie, donosi z *Rio-Janeiro* w Brezylji: „Po śmierci Arcy-Biskupa *Cenaelo* w *Epora*, Król mianował następcą jego *Joachima Santa Clara*, zasłużonego Pralata Benedyktyna i Profesora Teologii w *Koimbra*. Dwór Rzymski nie chciał go potwierdzić na tej dostojności, z przyczyny, iż obstawał za Synodem w *Pistoja*, na którym Cesarz *Leopold II.* chciał ścieśnić władzę Papieżką w *Toskanii*, i że na pochwałę Hrabiego *Pombal*, Ministra, napisał mowę, którą w *Rzymie* nazwano zgorzaniem. Unikając atoli poróżnienia, Kardynał Sekretarz Stanu podał Pełnomocnemu Ministrowi Portugalskiemu w *Rzymie*, notę, w której wskazuje sposób załatwienia tej okoliczności, i wzywa ażeby nowo mianowany Arcy-Biskup napisał do Papieża list podług załączonego wzoru. Arcy-Biskup, chociaż nie bardzo chętnie, napisał ów list lecz nie zupełnie podług wzoru; a chcąc być spokojnym na sumieniu, prosił Króla dnia 24 Kwietnia r. z., aby go od przyjęcia tej dostojności uwolnił. Odpowiedział mu Monarcha dnia 30 Lipca przez Ministra swojego, Margrabiego *d' Aguilar*, iż odmówienie potwierdzenia wielce go obraża; wymówka bowiem, iż nauka nowo mianowanego jest podejrzaną, przyznaje Królowi nieroztropność w wyborze; twierdzenia zaś, iż mowa na pochwałę *Pombala* prowadzi do zgorzania, przypisuje także winę Królowi Portugalskiemu, który w tej mowie nic złego nie upatruje. Nie przychyła się oraz Król do żądania nowo mianowanego Arcy-Biskupa, bo go za bardzo godnego tej dostojności uważa. Zalecono Posłowi Portugalskiemu w *Rzymie*, aby niezwłocznie domagał się wydania zwyczajnej bulli potwierdzającej, a to w wyrazach obejmujących winne dla stolicy Apostolskiej uszanowanie; lecz gdyby się w tej mierze ociągano, kazano mu żądać zadosyćuczynienia stosownego do urazy, a jeżeliby i to nie skutkowało, zalecono mu oświadczyć dworowi Rzymskiemu, iż odjął Król Portugalski w sposobie pierwiastkowego urzędzenia Kościoła, wszystkich Biskupów w swoim kraju przez Metropolite potwierdzać każe. Nie wątpią, iż cała ta rzecz skończy się pomyślnie według życzenia Króla.

Paryż jest w tej chwili miejscem układów między Hiszpanią i Portugalią, w *Londynie* zaś odbywają się układy między Hiszpanią i osadami jej w południowej Ameryce. Ministrowie Angielscy popierają tu stronę Hiszpanii, a w *Paryżu* stronę Portugalii. Lord *Castlereagh* miał oświadczyć wyraźnie Posłowi Hiszpańskiemu, iż gdyby wojna między Hiszpanią i Portugalią wybuchnęła, W. Brytania widziałaby potrzebę bronięcia ostatniej. Na co odpowiedział Posel, iż wojna niezawodnie nastąpi, jeżeli podwójne pośrednictwo szczęśliwego nie pozyska skutku.

FRANCYA

(z gaz. berl.) *Paryż*, dnia 23 maja. Xiążę *Paweł Wirtemberski* temi dniami jest spodziewany. Należy dla niego na lat trzy pałac marszałka *Davousta* — Sprawa księgarza *Dentu* i głośnego *Maubreuil*, wkrótce rozstrzygnięta zostanie — Dnia 17go tego mca Xiążęta *Angouleme* i *Berry* polowali na jelenie w *Ramboillet*. eleń aż pod *Dreux* został zagnany, a do ostatka już znużony przez wieśniaków siecią pomyany i trzymany był aż do nadejścia Xiążąt. „Dla was go trzymam; wy go mieć powinniście; dosyćście się za nim natrudzili?“, mówił wieśniak trzymający jelenia, ręce skrwawione mając, do Xiążąt, którzy go zapytali, dla czego go trzymał?

W gazecie *Korrespondenta hamburskiego*, czytamy z *Paryża*, pod 23 maja: Niektórzy ze źle myślących usiłowali w tych czasach wzniecić bunt w *St. Jean-Pied-de-Port*; ale zamachy ich zniweczone zostały.

Do *Calais* przybywa teraz tak wiele cudzoziemców z *Anglii*, że chcąc mieć konie do dalszej podróży, kilką dniami wprzód pocztę uwiadomić trzeba.

Dziennik tutejszy *Censeur*, powstałe mocno przeciwko Misyonarzom, którzy teraz odbywają misyje we Francji. Nazywa ich kuglarzami, ogłaczającymi ludzi z pieniędzy, zabierającymi im dzieci, pobudzającymi do nieposłuszeństwa rządowi konstytucyjnemu, i przedającymi szkodliwe pisma. Inne Dzienniki wymieniają się za Misyonarzami i twierdzą, iż nauczając religii zachcają do posłuszeństwa prawom.

Ogłoszono w *Madrycie* wiadomość o kilku zwycięstwach odniesionych w końcu zeszłego roku nad powstańcami meksykańskimi. Pomiedzy innymi zdobyczami było także niemało towarów z rękodzielni Angielskich, oraz exemplarzy biblii i konstytucji północno-Amerykańskiej. Vice-Król dał krzyże honorowe żołnierzom Królewskim, którzy się najwięcej popisali, i kilku kobietom, które wspólnie z mężczyznami w szeregach walczyły. Blisko 2,000 powstańców przeszło na stronę wojska Królewskiego.

Ameryka Hiszpańska.

(z gaz. Oesterr. Beob.) Na *Jamuce*, d. 11 marca, rozeszła się pogłoska, że Jenerał *Mirillo* w pochodzie swoim z *Santa Fe* do *Venezuela* przez powstańców pobity został, a dywizya jedna wojsk obcych z pod jego dowództwa do Powstańców przeszła.

Gazeta w *Kingston* wychodząca, z d. 17 marca donosi, że Jenerał *Mirino* po krwawej rozprawie, w której Powstańcy od 4 do 500 ludzi stracili, wziął szturmem *Kumbe*, a 700 do 1000 Hiszpanów, którzy się do zamku byli schronili, w pień wyciął. Podług tejże Gazety, Komodor *Taylor*, dowodzący jedną eskadrą powstańców, zabrał trzy hiszpańskie statki przevozowe, z których jeden wiozł znaczną ilość piasku złotego.

Dom jeden kupiecki w *Glasgow* otrzymał z wyspy *Trinidad* pod 13 marca list następujący: „W prowincyi *Venezuela* mają powstańcy 16,000 dobrze uzbrojonego żołnierza pod następującymi dowódcami: *Bolivar* (Prowincya *Barcelona*) 4,000 ludzi; *Mirino* (pod *Cumana*) 3,000 ludzi; *Piar i Cedeno* (pod *Angostura*) 3,000; *Urduñete* (w pochodzie do *Caracas*) 4,000; *Arismende* (na *Margarita*) 2,000: w ogóle 16,000 ludzi.

Powstańcy mają posiadać wielkie stada bydła, należące do Kapucynów.

Rojaliści dotąd na swój je obracali pożytek, i zabezpieczali się niemi od niedostatku żywności.

W gazetach amerykańskich z d. 18 kwietnia wyrażono, że hiszpański Gubernator w *Pensacola*, prosi amerykańskiego Jenerała *Gaines*, ażeby to miasto osadził, dla zapobieżenia, iżby nie wpadło w moc powstańców.

Z *Londynu* piszą: „Okręt kupiecki, który niedawno przybył z *Vera-Cruz* do *Anglii*, przywiózł wiadomość, iż republikanie zagrażają mocno stolicy *Mexyku*.

Dozwala się drukować: Z. Niemczewski Prof. Komit. Cenz. Członek. — w Drukarni XX. Pijarów.

OGŁOSZENIE.

z. W skutek Dekretu Sądu Głównego Litewsko-Wielkiego zgo Departamentu. Sąd Taxatorsko-Exdywizorski dla rozdzielenia Masy funduszu J.W. Wincentego Iwanowicza b. Marszałka Rosieyn. na

rzecz Jego Pretensorów, do majątku Goniprowa w Pttcie Rosjejskim zebrany Dekretem Dylacyjnym stopnie pierwiastkowe załatwił — Termin powtórnego zjazdu na dzień pierwszy septembra idącego roku przeznaczył — Żeby Pretensorowie do

Handzsu JW. Wincentego Iwanowicza przyśdż
mogący. otém ostatecznym terminie wiedzieli — Ze
Sąd Exdywizorski dzieło sobie poruczone załatwi.
i żeby wiadomością nikt. z Pretensorow nie-
wymyślał się niniejsza, przez trzy krotnie w Ku-
ryerze Litawskim, czyni się Awizacya,
Józef Pawłowicz Sędzia Ziem. Upit. Exdy-
wizor. Prez.
Stanisław Wieliczko Grodz. Pttu Sędzia Exdy-
wizor.
Felix Kossakowski Grodz. Pttu Kowień. Exdy-
wizor.

2. Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI
samowładającego całą Rosyją &c. &c. &c.

Pozew loco per agendę executionis przed Sąd Gł.
Litewsko-Wileński Wremiennego Departamentu z powództ-
wa Urodz: Tomasz Reysera b. Prezyd. miasta Wilna: Po-
urodzonych: Mikołaja Szella, Benedykta Paszkiewicza,
Sukcesorom zeszłego Jenerala Pagowskiego, Staroz. Josie-
la Mejerowicza Jurborskiego- Józefa Półkowskiego b. Pi-
sarza Ziem. Zawitay. Katarzynę Liniewiczową Burm. M.
Wilna — Xawerego Stanisławicza Sędziego, Sukcesorow
zeszłego Chorążego Kościłkowskiego, Toka Jenerala, Mi-
kołaja Kościłkowskiego Marszał. Wilkom. Sobocką z do-
mu Łaskaris, Sędzinę Kofyszkową ad presens Morykoninę,
Rejenta Bleskiego, Staroz. Nathana Mejerowicza Jurborskie-
go; Majora W. Ross. Weysa; Sukcesora zeszłego Sowie-
tnika Sobolowa Lubickiego Porucznika W. Pol., Pannę Bur-
hakiewiczówną, Sokolowey Majorowey, Józefa Szadurskiego
Sędz. Mulachowę Krawcowę; Jenerala Hurki, Zygmunta Pod-
bereskiego Sędz., Rejenta Oszm. Zielietra, b. Strab. Horode-
ckiego, Jana Zydlera Aptekarza, Maryannę Mileykównę, Józef-
a Bolechowskiego Jerzego Frobena, B. Lewy, Malinowskiego
Aktora Teatru Wn. Xuznę Radziwiłłowę Szefowę, Hempela
b. Dyrektora Komory Czechanowieckiej, Józefa Sledziejew-
skiego Guber. Sekretarza, Joachima Chreptowicza Szam.,
Sędz. Granicz. Wiln. Słodkowskiego, Reutta Rejenta, Xa-
werego Sławnickiego, Karola Łapińskiego Radnego M. Wil-
na. Eybela Kaznoż. Niemieck., Leyboszyca syna, Xiężney
Woronieckiej, Macieja Statkowskiego, Sewerynowi Jerze-
mu i dalszym braciom Houwaldom, Sukcesorom zeszłego
Onufrego Houwalda Sowieznika, Chrapowickiego Michała
Podkomorzego Babinow. Stanisława Hrab. Tyszkiewicza,
Sukcesorow Petralskiego, Sukcesorow zeszłego Adwoka-
ta Sikorskiego, Sukcesorow zeszłego Leonowicza Adwo-
kata, Hamuleckiego, Krzysztofa Platera, Domeykowę z do-
mu Narbuttówna, Tanchela Izaaka Mejerowicza Jurborskie-
go, Tyazymyńskiego, Frybessowę Szambell., Bulharypowę
z domu Holiyńską, Jezierskiego, Sukcesorow Herusz-
go Sekretarza, Majora Merlini, Wawrzeckę Marsz., Rzy-
szczewskiego Sowieznika, Jerzynę Tyszkiewiczową, Jana
Elsa Jubilera, Instygatorowę Chrapowickę z domu Radzi-
wiłówna, Sukcesorow Stońskiego, Lisowskiego Muzyka,
Józefa Bullę Kupca; Sukcesorow zeszłej Aktorki Teszner.
Aktorkę Szymańską, Kosciłkowskiego, Trołowskiego b. E-
konoma na Pocztańcie, Zormana Krawca, Bielawskiego Se-
kretarza, Miaskowskiego Kancell. Pocztt. Will. Powstań-
skę Proff. Sorokę b. w Pocztt. Litt. Sistrzeńciewicz-
skę. Pocztt. Józefa Ciotkiewicza, Ropkiewicza b. Ple-
nip, Szambell. Sulistrowskiego, Szulkowską z domu Wolską,
żonę zeszłego Niewińskiego Sekr. i jego Sukcesorom,
Józefa Hentzela Aktora, Kościłkowską Pannę, Józefa Jano-
wskiego, Wołyńskiego Nadziratela, Wincentego Nowickie-
go, Kruse Pocztmeystra w Jurborgu, Modzielewskiego Ple-
nip. zeszłej Górskiej Czesnikowey, Kaminskiej Trakty-
erze, Jana Janowskiego, pannie Rowińskiej Guwernantce
na Pensyi Łabowskiego, Mikołajewską, Józefa Czyża Szam-
bell. b. Dworu Pol., Jana Jerlickiego Krawca, Waldeno-
wę Traktyerniozkę, Lechowiczowę, Doczela, Rychłę Kra-
wca, Sukcesorow zeszłego Metkiego Antreprenera Kassy-
na Will. Donata Piesiacha, Jana Karola Trabera Jubilera,
X. Kanonika Stanisławskiego; Niewiadomską, Rotmi-
strzowę Kiejską, Meywica Kowala, Leonowicza Kowa-
ła, Ciechanowieckę Porucznikowę Bruntowę, Józefa
Golejewskiego Sędziego, Zawadzkie, Rypińską, Ormen-
ską, Michiniewicz, Pannę Gałęckę, wdowę Katyńską,
Głińskiego, Protoriusa siodlarza, Czerwińskiego, Alexan-
dra Korsaka, Krupskiego Pisarza Wag w Ratuszu, Pietru-
szkę kowala, Kajetana Michałowskiego, Szwalbe krawca,
Sukcesorów Antoniego Tyzenhauza Chorążego, Józefa
Mirskiego Podkomorzycy, Warnetta, Stanisława Korowę,
Pannę Jankowską, Ochockiego Krawca, Pułkownikowę
Radziszewską, Weysa Horodniczego Wileńskiego, Narbut-
towę Różę Woyską, Brunetta Majora Woysk Pol., Butry-
mowicza, Ochme Wincentego, Prezydentowę Lubańską,
Sukcesorów Sowieznika Morabiowa, Michała Andrzej-
kowicza Vice-Gubernatora Grodzień., Fryderyka Giersa
Kom., Stolnikowę Bispingowę, Joachima Suchodolskiego,
Cypryana Szukiewicza b. Prezyd., Xięcia Pawła Sepieję,
Strawińską z domu Andrzejkowiczównę, Alexandra Jeka,

Andrzeja Dankowskiego Sowiec. Izby Skarbowey Grodzień.
Kazimierza Wołłowicza, Xoia Karola Redziwitły, Kazi-
mierza Markiewicza, Sukcesorów G. Kalinowskiego, Su-
chodolskiego Skarbnika, Chorążynę Narbuttowę Antono-
wicz Budowniczego, Pannę Jasińską, Kapitana Konopkę,
Xawerego Czudowskiego, Fedorowicza, A. Massalskiego,
Regenta Kobryń., Sukcesorów zeszłego Soulonima Horo-
dniczego nowogrodz., Sukcesorow zeszłego Wroblew-
skiego Prez. M. Grodna, Karpowiczowę, Zmudzkiego
Porucz., Grabińskiego Półk. Woysk Pol., Mińskiego Oby-
watela Grodzieńskiego, Józefa Grażewicza Chor. Woysk
Pol., Mickiewicza cukiernika, Tegobarskiego, Boydalo-
wicza b. Plenipotent. Hrabiego Chodkiewicza, Konstancy-
nowa b. Kapitan. Spraw w Brześciu, Sukcesorom zeszłego
Kupca Jauruka, Ksietana Ursyn, Niemowicza, Suk-
cesorom zeszłego Karola Giersa Dyrektora Tamożny Gro-
dzień., Białozierskiego Sekr. Sątu Niższego Brzeskiego,
Dolińskiego Pocztmeystra, Staroz. Anzora Berkowicza
Podradezyka, Kapitanyłowa b. Kapitana sprawnego w Gro-
dnie, Kimbara b. Prokuratora Grodzień. Brygidę Narbut-
tową, Sierkawa Majora, Ludwika Haraburdę, Onufrego
Chruszczewskiego, Saweryna Hrab. Rzawskiego, J. Róż-
wadowskiego Rott. Stanisława Jezierskiego. Przegalimskie-
go b. Plenipott. Grafa Chodkiewicza, Bilewskiego Sędziego,
Thiela Proff. w Mińsku, Stanisława Weyzenhoffa, Ka-
rola Mórawskiego Jenerala, Ignacego Szkenatka, Józefa
Święcickiego Sędziego, Adama Haraburdę Sędziego, Suk-
cesorow Alexandra Sadowskiego Porucz. W. Pol. Józef-
a Sadowskiego Majora W. Pol., Tadeusza Wołłowzkę, Za-
binkiewicza, Markowskiego, Dombrowskiego, Turowskiego,
Kazimierza Koszowskiego, Smolskiego, Sukcesorow zeszłego
Józefa Holiyńskiego Marsz., Zboromirskiego. Prezyden-
towę Kostrowickę, Joachima Przeciszewskiego Paruz.
W. Pol. Adjutanta Hurki, Korasa Podpułkownika, Franciszka
Bielikowicza, Hówna b. Inspektora Komory Litt.,
Hrabiego Tormansowa Gubernatora Wittep Viero Michay-
łównie siostrze Hrabini Tormansowowey, Gagalina szwa-
gra Tormansowa, Jana Thatze Kupca w Berdyczewie, Mo-
czulską z domu Godlewską, Grzynalię b. Plea p. Xięcia
Poniatowskiego, Wiktora Urbanowskiego, Jenerala Łubiń-
skiego, Giersa Karola Pocztmeystra w Radziwiłowie,
Mateusza Otrembskiego, Klemansa Trycinskiego, Mankow-
skiego b. Sekr. w Radzie Grodzień. Józefa Reway, Suk-
cesorom Chrzczanowskiego, Marsz. Pruzńskiego. Kazimie-
rza Rodziwizowa, Anę z Xiążąt Radziwiłłow Mostowską,
Łopotę Oboźnego, Michała Hrab. Przeddzieckiego, Józefa
Bulharyna Marsz., Ignacego Mohla Deputata, Piotra Fry-
besa, Wilhelma Rehlida b. Radnego M. Wilna, Piotrowi
Męg. filozofa i dalszym Sukcesorom, Sławnickiego Strab-
czego Guber. Wil., Sukcesorow Sowieznika Tadeusza
Czackiego, Piotra Mayetta Kupca Grodzień., Jana Frisela
Gubernatora Wil., Krystyana Mruscha Jenerala, Grafa Bo-
rysa Tolstoy b. Vice Gubernatora Will. Bagowuth, Jene-
rala Paszek, Xżney Galicynowey Szefowey Półku Tatar-
skiego Hulańskiego, Sukcesorow Jenerala Markowskiego,
Iwana Mitrycz, Jałowayskiego Jenerala; b. Inspektora Ta-
możniow Litt. Buhajewskiego, Jenerala Kudrawowa, Pół-
kownika Artyleryi von Stawen, Szefa Symbirskiego piecho-
tnego pułku von Rinden, Iwana Alexandrowa Golitzyna
Podporucz. Leyb. Gwardyi, Grafa Apraxima, Paprocia
Kochowskiego b. Dyrektora Pocztt. Litt. Nutrona Półko-
wnika, Majora Krasnoczubowa, Fryderyka Liebrich b.
Exaktora Pocztt. Litt. Jenerala Palitzyna, Pawłowa Re-
wizora, Lebidowa Kommissionera, Dobrzańskiego b. Zol-
nera w Grodnie, Izmayłowa Kapitana Prowiantt., Zecha-
rya Kela, Bobryka, Aksika b. Sekr. na Poczcie, Abinia-
kowa b. Sekretarza przy Tolstoy, Magdynkowa Kapitana,
Gogina Kom. 8 Klasy, Nielepca Majora, Langowey Inspe-
ktorowey, Kluczakowa Majora, Burzyńską, Anisumofa b.
Strabczego Guber. Will. Maryna Pułkownika, Perfiltowa
b. Colnera Grodzień., Nowakowskiego Tancmistrza, Pla-
schera b. Translatora Tamożny, Jurkowskiej, Turskiego Puł-
kownika, Jałowayskiego Pułkownika Kozackiego, Chruszczew-
wa Majora, Silberharnischa Prowiantmayatra, Wentowskie-
go Majora, Mesnikowa Majora, Zykowa Majora, Dunkerta
Majora, Wronskiego Majora, Wasilewa, Kapitana,
Szymińcowa Kapitana, Reweya Jenerala, Rykie-
wicz muzyka, Sukcesorow Hoegela Kommissionera
Prowtt. Czeczeriaa Pułkow. Xoia Czerbowa Puł-
kow: Niemcowa Kapitana, Koczaiowa Kapitana,
Szylinga Półkownika, Szylinga Szefa Pskowskiego
pułku, Grinowa Kapitana, Poniatowskiego Kapitana,
Srebraykowa b. Sekretarza, Bestuzewa b. Colnera
Jurbowskiego, Fedorowa b. Dyrektora tamożny Jur-
bowskiej, Maybroda Wasili Kommissionera, Izumo-
wa b. Fiskala w Wilnie, Kniazia Hradolinowicza,
Jeneral Majora Bezobrszowa, Kuczyna Porucz. De-
breyka Majora. Naryszki, Sukcesorom Kommissi-
onera Izenschnidta, Gregora Dmitricza Jałoway-
skiego Półkownika, Riemana Kapitana, Stawskiego

Podręcznika, Traskina b. Horodniczego Will. Mi-
kołaja Muzyka, Sukcessorem Karola Richtera, Wil-
sona Bereytera, oraz wszystkich dalszych zawinia-
jących Zalicząc Delator. Przy odwołaniu się do
dowodów u Sądu słożyć się mających i Dekretu
Sądu Gilgo Will. Wremiennego Departt. 1817 mar-
ca 5go d. pod niestanność Obżalęgo nastalęgo. Szcze-
gólnie zaś o to: iż gdv Naywyższym Ukazem JE-
GO IMPERATORSKIEY MOSCI pod datą 1816
oktobra 16d. nastalym, Sąd Główny Litto Willgo
Wremiennego Departt. na rozządnie dzieła Dellora
między Jgo Kredytorami i Debitorami oraz
wszelkiego tytułu Pretensorami przeznaczonym zo-
stał; na ówczas tenże Sąd Główny wypełniając Nay-
wyższą wolę, rezolucyą swoją w dacie 1816 decem-
bra 2 d. uczynioną i w Gazecie Kuryera Litto Nm
98, 99 i 100 opublikowaną, wezwał wszystkich o-
gólnie, którzy z nim mają interesa aby na dzień
15 Januaryi 1817 r. stawali dla objaśnienia swoich
Pretensyow, w jakowym terminie, gdy nikt wezwa-
nych nieprzyszedł, Zaliczy Delator powtórnie pro-
sił Sądu ażeby uczynił postanowienie zakryślając
termin ostateczny Sąd Główny mieścił, Delatora Pro-
skę i zakryślił rezolucyą swoją w 1817 Januaryi 15
postanowioną, ażeby wszyscy Kredytorowie i De-
bitorowie w kraju będący na dzień pierwszy mar-
ca, zagraniczni zaś na dzień pierwszy Junii idące-
go roku stawali, z tem zastrzeżeniem; iż niestawa-
jący Pretensorowie i Kredytorowie utracą rzecz
swoją, na Debitorach zaś pod ich niestanność sądzo-
ną będzie dla Zaliczo Dellora wypadająca należność.
Lecz gdy pomimo takowe od Sądu uczynione przez
publiczne w gazetach awiza y zastrzeżenie, Obżalę
będąc nadto przez Zaliczo Dellora Pozwem Edy-
ktalnym trzykrotnie w gazecie umieszczonym i u-
dzielniemi oczewiście podaromi Cytacyami pozwa-
ni — unikając od uczynienia Zlic: Dellarowi w wy-
płacie zawinionych summ Satisfakcyi na terminie
przypadnienia sprawy mieliście się niestawić. Prze-
to Zaliczo Dellora na nowe naraziłście kosztą, sto-
sownie zatył do zaszyłych w Sądzie Głównym Wil-
leńskim Wremiennego Departamentu postanowień,
pozywa Zaliczy Dellor powtórnie Obżalęch do Sądu
w Prośbach o Warowanie activitatem loci standi na
powyżey pomieniony Dekret Sądu Gilgo Wremien-
nego Departamentu. In contemtiem Obżalęch za-
padły. O zasądzenie dla Zalicz Dllor wszelkich
należności za Obligami, Kartami i rachunkami wy-
padających pod Karami sprzeciwieństwa, o zasądze-
nie expensow prawnych Kondamnowaniem się Obżalę.
zwiększonych i o to, wszystko co w sprawie pro-
szonem i dowiedzioném będzie z wolną poprawą
żałoby.

1817 Mca Maja 26 dnia. Woźny niżej wy-
rażony zeznję tym moim Relacyynym kwitem, iż
kopią tego Pozwu zgodną z niniejszym auten-
tykiem w sprawie W. JP. Tomasza Reyzera b. Prezyd.
miasta Wilna powyżey wyrażonych WW. JPanów
wyniesionego do Gazety Kuryera Litewskiego po-
dałem.

Józef Norman Woźny Sądowy Sądu Głł. Litewi.

3. Roku i mca idącego w Pttcie Oszmiańskim
z majątności Bijuciszek JW. Wańkowicza Assessora
Sądu Głł. z siodłem Angielskim Stempaka Karo-
gniadego, mierney rośliny, lat do dziesięciu ma-
jącego skradziono, u jakiego uszy u wierzchu w dłoń
nadstrzyżone, ktoby sprawcę występku i konia wy-
jawil, oznajmując pocztą lub umyślnym do policyi
Oszmiańskiej lub do majątności Bijuciszek o trzy
mile od Oszmiany leżącej, otrzyma nagrodę rubli
srebr. dziesięć.

Józef Koszubski Ekonom Bijuciszek.

3. Niżej podpisany ma honor uwiadomić, pu-
bliczność, iż w następującą sobotę wyjeżdża do

Kurlandyi, którzyby chcieli jeszcze w tych kilku
dniach wezwać go do siebie, albo bydl u niego dla
powzięcia rady na zęby, dla tych uwiadomia, iż miec-
szka, jak dawniey, w domu JP. Gutta.

Dentysta de Lazaric.

4. Nankin ostyndyiski w małych i
średnich sztuczkiach świeżo sprowadzo-
ny, znajduje się do sprzedania w han-
dlu Józefa Kopscha mieszkającego na
ulicy Zamkowej na przeciw Sgo Jana
w domie JP. Orłowskiej pod Nrem 126.

2 W Domie pod Nm 147 na Ulicy Bernar-
dyńskiej od dnia 2 Julii po dzień 20ty 8bra znay-
dzie potrzebujący pokoje do njęcia, tak na pier-
wszym, iako i na drugim piętrze z przywolitemi
wygodami — Tamże znajduje się do przedania pra-
wdziwy Angielski Pantalion, tonu dobrego, o pię-
ciu oktawach, fabryki Londyńskiej Klementego.
Cały nawet wewnątrz mahoniowy. I że jest takim
iako opisany, to znających się sama mechanika tego
Instrumentu przeświadczy. Cena iego bez żadne-
go targu na gotowe pieniądze czerwonych złotych
osmdziesiąt.

2 Sąd Z. P. Wileń. na domiar satisfakcyi kro-
dytorem zeszyłych Pawła i Jozefa Mejerow Remis-
są Sądu Gł. Lit. Wileń. Depart. 2go przeznaczony,
wedle żądania stron przeznaczył licytacyą Domu
w mieście Wilnie na Ulicy Sto Mikołajskiej pod
Nm 368 położonego, i termina do licytacyi dzień
25, 28 i 31 maja teraż. Roku zamierzył: Po wy-
przedazy ruchomości, i ocence Domu rubli srebr.
20,628 kop. 53, w pomienionych wyżej terminach,
ze do nabycia niejawili się kontrahenci, skutkiem
prośb od stron do dzieła Konkursowego zeszyłych
Mejerow wpływających, Sąd Ziemi. Ptu Wileń. po-
wtórnie naznaczył termina do licytacyi, to jest: dzień
9, 12 i 16 terażn. mca Junii 1817 Roku, ażeby za-
tem o powtórnie naznaczonych terminach życzący
nabydż z Licytacyi Dom Mejerow mogli bydź wia-
domemi ninieysza czyni się Awizacya — 1817 Ju-
nii 5 dnia.

Józef Urbanowicz Reg. Z. P. Wileń.

Wyjeżdżają za granicę

Ogłasza się po raz pierwszy.

Obywatel miasteczka Mierocza powiatu Tro-
ckiego, Mortchel Hirszowicz Eliow, wyjeżdża do
Pruss na sześć miesięcy dla pozyskania długów.

Jan Franciszek Karyllo z żoną Rozalią i małoz-
letnią córką Karoliną wyjeżdża za granicę do Prus
do miasta Królewca na dwa miesiące za interesem
familiynym.

Ogłasza się po raz drugi.

Wyjeżdża za granicę do Królestwa Pruskiego
Wileński Mieszczanin Berko Zawelowicz Hermaiza
z Fiszelem Dawidowiczem Lewimonem, i furmanem
Berkiem Jonasowiczem, na miesiąc dziesięć.

(Ogłasza się po raz trzeci)

W. Jakób Protasowicki Sędzia Graniczny Po-
wiatu Brzeskiego do Wod Galicyjskich w celu po-
ratowania zdrowia wyjeżdża na miesiąc 4ty z
dwoma służącemi z Lokajem Wincentym Zaglickim i
Kuczerem Janem Marcickim, tudzież Przyjacielem
odstawnym Kapitanem woysk Rossyjskich W. Prze-
sławskim.

DRUGI

Wilno dnia 5 czerwca 1817 Roku.

OGŁOSZENIA

Nizey podpisany jeneralny Prokurator Masy po zeszytm Xciu Dominiku Radziwille pozostały, znajdując przekonanie z licznych rewersów, wydanych przez rozmaite osoby, nabrane papiery, w rozmaitych interessach tegoż Xćcia, gdy onych dotąd powróconych sobie niema, postanowił przez ninieyszą do Publicznych Gazet zamieszczającą się Awizacyą wezwać wszystkich, a mianowicie: W. Stefana Soroki Regenta Ziem. Wilkom. W. Michała Węgrzeckiego, W. Hermana Grothusa Kapitana w. Pruskich, W. Xawerego Jurahę Reg. Kommissyi ultimae instanc. — Kancellaryą Ziem. Nowogr. w skutek wydanego rewersu w Ru 1796 września 21 przez W. Igacego Tuhanowskiego W. Bvgidzie Janowiczowej na zlokowaną przez nią księgę w teyże Kancellaryi pod tytułem: Registr Sądow Ultimae Instanc. Spraw JOO. Xiążąt Radziwillow z ich Kredytorami i pretensorami expediowanych — W. Kazimierza Bielawskiego W. F. Tarajewicza, W. Marcina Skrzekiewicza Adw. Wileń., W. J. Okołowa, W. Józefa Jagrellę Rządcę w dobrach JW. Karpia, W. Antoniego Massalskiego Majora w. pol., W. Maleckiego Komornika, W. Łunkiewicza Józefata, W. L. J. Lipnickiego, W. Jana Laskowicza Szamb. b. D. pol., W. Samuella Medekszę, W. Wilhelma Medema Kapitana w. Ros., W. Szymona Rudzińskiego, W. Tomasza Miedzychowskiego Sędziego Gran. Mozyr. W. Marcina Beresiewicz, W. Ambrożego Wilgockiego, W. Faustyna Stanewicza Kom., W. Wincentego Uziłowskiego, W. Xawerego Zielńskiego Geometrę, W. B. Witkowskiego Adn. Dubińskiego, W. Jana Dryżyńskiego Kom., W. Jana Łopatę Adw. W. Ignacego Byczkowskiego Star. Jankuńskiego, W. Józefa Dąbrowskiego Półkownika w. p., W. J. Jacewicza Komor. Mozyr., W. Antoniego Okulicza, W. Antoniego Kraiewskiego Rachmistrza b., W. Adamowicza Stolnika, W. Alexandra Obuchowicza Rachmistrza, W. Tomasza Zołędzia Adw. Subs. Mińsk., W. Antoniego Rozwadowskiego, W. Alberta Burgielskiego, W. Heronima Odyńca, W. Jakuba Motzulskiego Rotm. Pińsk., W. Jakuba Niszowskiego b. Rachmistrza, JW. Xawerego Obuchowicza Prezydenta Sądow Głównych Mińskich, W. Alexandra Łukaszewicza Komornika, W. Turckiego, JW. Karola Graffa Móraskiego, W. Szymona Sielskiego Tytnarnego Sowieńca, JW. Michała Hrabiego Tyszkiewicza, W. Klem. Adamkowicza Komor., W. Antoniego Bróchockiego Szamb. b. D. pol., W. Rocha Brochockiego, W. Stanisława Białozora, W. Antoniego Buczyńskiego, W. D. Bukowskiego Stolnika, W. J. Byczyńskiego, W. Onufrego Chruszczewskiego, JW. Karola Graffa Czapskiego, W. J. Domańskiego Pienipotentu JW. Karpia, JW. Michała Dziekońskiego, W. Justyna Dmochowskiego, W. Fr. Dobrzańskiego, JW. Wincentego Gieczewicza Podkom. Wileń., JW. Adama Graffa Gutthera, W. Stanisława Górskiego, W. Onufrego Jodkę, W. M. Januszkiewicza, Staroz. Jankrela Eliaszewicza Arędarza Kopyl., W. J. Korzona, W. W. Kotwicz, W. Kondratowicza Rządę Lubczańskiego, W. Tomasza Kwiatkowskiego Komor. Pttu Troc, W. Stanisława Kwiatkowskiego, W. W. Kołturowskiego byłego Rachmistrza, W. Krzysztofa Karłowicza, W. Stanisława Kotulnickiego, W. Franciszka Korozę, W. T. Kukiewicza, W. Zabłockiego Rotm., W. Stefana Lipińskiego Adw. JW. Graffa Łopotta, W. Karola Łowickiego, W. Jerzego Ławrynowicza Komor. Pttu Troc., W. Stanisława Mirskiego, W. Antoniego Mierzetewskiego, W. Szymona Mackiewicza, W. Zenona Machwica, W. J. Merfelda, W. F. Nowokońskiego, JW. Adama Niepokoyczyckiego, JW. Narbutta M. P. Z. W. Jana Nawucia, W. Tymoteusza Nowickiego Komor., W. Stanisława Orzechowskiego, W. Fr. Osipowicz Szamb. b. D. p., JP. Jakuba Osipowicza Murgrabiego Kardynalii, W. Jakuba Offenberga, W. Jana Owianego, W. Tadeusza Pokępinowicza, W. Adama Pietkiewicza, JW. Pagowskiego Jenerala, JW. W. Postowskiego Mar. Stonim., W. Michała Petońskiego, W. M. Paszkowskiego, W. F. Peżar-

skiego, W. M. Romanowskiego, W. Rosińskiego, W. Antoniego Rybaltowskiego, W. A. Rogozińskiego, W. Józefa Rudzińskiego, W. Antoniego Szlitera b. Rachmistrza, W. A. Szostakowskiego, W. Piotra Stępowskiego, W. Antoniego Szpichalskiego Regenta Gran. Pttu Nowogrodz., JW. Sierakowskiego, W. Jana Sackowskiego, W. Romualda Truskolaskiego, W. M. Tułowskiego, W. Jana Turckiego, W. Wawrzyńca Zaleskiego Komor. Bielskiego, W. Leonarda Zaleskiego, W. Kazimiera Zaliwskiego, W. Edwarda Zachwańciewicza, Kancellaryą Nizzego Ziem. Wilkomirskiego Sąd w skutek rewersu teyże na Dokumenta do Folwarku Nielubiszca należne, wydane; W. Tadeusza Rewieńskiego, aby raczyli naydaley w przeciągu sześciu tygodni sami, lub ich Sukcessorowie, złożyć papiery w Kancellaryi tegoż jeneralnego Prokuratora, w mieście Wileń w Pałacu Kardynalia zwanym, lokowanej, gdzie nietylko że Rewersa woje natychmiast odzwieczą, lecz nadto koszt sprawiedliwy na transport do Wileń papiertow, ponieść ię mogący bez zwłocznie powrocony mieć będą. W przeciwnem zaś zdarzeniu Prokurator jeneralny wszystkiu wyżej wypisanym osobom oświadcza, iż z urzędu swojego działając zmuszony zostanie przez zapowzy powołać każdego przed Sąd Kommissyi Naywyższym Urzędem na rozbiór interessow Radziwillowskich ustanowionej i dopominać się tak cudzey własności niesłusznie w ich ręku zatrzymaney, isko też wszystkich strat z tego względu dla masy przyczyniających się. Roku 1817 czerwca 2go dnia.

Jan Chodźko Jeneralny Prokurator masy Radziwillowskiej Kawaler Orderow.

Wiadomo całej Publiczności, że zeszyty JW. Józef Straszewicz b. Podkomorzy Pttu Upitskiego przy schyłku wieku swojego obarczony chorobą i w tey długociągłym cierpieniu, osłabiony na umyśle, przez podeyscia żydow i różnych innych osob, szukających niewłaściwego pożytku z obcego losu, wprowadzony został do działania rozmaitych Tranzakcyow, a niektórych zaś Dokumentow i usposobienie pod Dattą przed wczesną udziałnym zostało, które iednak iako w stanie słabości zdrowia wyprokurowane i iako cechę adoptacyi noszące niemogąc mieć rzetelney Exystencyi, ile same z siebie nieważne, tyle otworzyły pobudek do czynienia przeciwko ich nastaniu prawney skargi; w porządku czego zwierzchność Rządowa z obowiązku czuwania na nieprzywzwoite postępnki, względem wszystkich takowych nadużyciow, przez które iakiekolwiek tranzakcyje od zeszytego Podkom. Straszewicza wzięte-były, Ukazem dnia 18 maja, terażnieyszego 1817 roku wyszłym naznaczyło urzędowe śledztwo; więc gdyby to postanowienie rządowe wszystkich, mających od zeszytego Podkom. Straszewicza tranzakcyje, wiadomości doszło, gdyby oraz w tey kolei każden mający takową tranzakcyą w iakimkolwiek bądź nazwanu, rzetelność iey nastania, i walutę przez też śledztwo próbował i niewiadomością późniey nie składał się, ninieyszym obwieszczeniem zapowiadam. Takowe obwieszczenie iako sukcesor podpisuję. Roku 1817 mca Junii dnia pierwszego.

Michał Straszewicz Marszałek b. Pttu Upitskiego Kawaler Orderow.

1. Pewny Obywatel mając zlokowaną w majątku Lubowie Partya wódki, górą 8,000 garcy, próby dobrej, zyczy oną w krótkim czasie wyprzedadź ogółem lub częściami, jeśliby kto chciał kontraktować o całość lub kupować częścią raczy przybydź do tegoż majątku Lubowa w Pttcie Wileńskim w parafii Niemenczyńskiej leżącego.

1. Roku 1817 maja 26 dnia z majątku Bobordziow W. Karola Grotkowskiego Majora b. W. pol. zbiegi poddany ze wsi Bobordziow Piotr Jedelis,

a sam się bierz mował Czarniawskim, urody średniej składu mocnego, twarzy podługowatej czerwonej i nosa takiegoż włosów i oczu czarnych ma znak odcięcia siekierą wygojony na ręku, mówi po polsku i po rusku wizerownie, ukradł z pieniędzy czerw. zł. 42 i rubli sr. 40, surdut szaraczkowy dobrego sukna mamisem popielatym podszyty, z guzikami białymi matowemi, kamizelkę Meryniową pasową z błękitnemi w poprzek pasami, spodnie kazimierkowe szaraczkowe, i bity woskowane jeśliby się gdzie zjawił i był pościgniony, donosicieli dostanie nagrody czerw. złt. 20 majątek Bobordzie leży w powiecie Włkomirow. między miasteczkami Oniksztami, Ucianą, Świadościami o mil 2 odległości. — Zbiegł on konno na klaczce kasztanowatej.

3. W roku 1804 Jaśnie Wielmożna Katarzyna z Holyńskich Bułharynowa, teraz Marszałkowa Pruzńska, ogólnego spadku po zesłym Kajetanie Nagurskim Chor. półowiczna Aktorka i właścicielka, JW. Pawłowi Bułharynowi Podkoniuszemu Litto. za summe 100,000 zł. pol. całego swego należenia wyrzekła się, i jeszcze takową summe do 10 lat na Oblig zakredytowała roku tegoż 1804 niewiadomo którego mca i dnia wydaty — i chociaż oyciec jej zesły do wieczności Półkownik Holyński zamierzył był do rescysyi rzeczoney umowy, z tym wszystkim jak JW. Bułharyn Podkoniuszy Litto skupił Sukcesyją, na rzecz zesłych JWW. Podkomorstwa Ptu Mscisławskiego Zukowskich, tak też oni Procenta za 6 lat w Pttcie Klimowickim zalokowali — Tandem po zejściu tychże Zukowskich, a orsz ich syna Marszałka Szawelskiego, Szawelskiego, Antoniego Zukowskiego pozostała żona JW. Marszałkowa Zukowska dzisiejsza Hrabia Tyszkiewiczowa, jako jedyna Rejentka Dóbr pozostałych, za wolą i jednomyślnością Opiekunów, wyprzedając część dóbr na dzwignienie interesów mało letniey, zupełnie ku upadkowi nachylonych, to jest: Korciany wielkie w Pttcie Telszewskim leżące, JWW. Jerzemu Chorążemu Inflan. Józefowi b. Marszałkowi Powiatu Telszewskiego Kawalerom Orderu S. Stanisława i Klasy Hrabim Platerom, roku 1814 octobra 22 wyprzedala, i iednocześnie ku deportacyi długow J. W. Katarzynie z Holyńskich Bułharynowey, przez Podkoniuszego Litto Bułharyna zaciągniony, a kolejno na debit domu Zukowskich przeszły, na Tabelli podała — Późniey gdy Bułharyn Marszałek Pruzński żyć przestał, opieka Dworzańska Pttu Wołkowyskiego pozostałemu Małoletniemu z Katarzyny z Holyńskich Bułharynowey, Urodzonemu Michałowi Bułharynowi JWW. Joachima Bułharyna Marszałka Pttu Wołkowyskiego, i Ignatego Siehienia, Starosty Krzemieniczuckiego za opiekunów przeznaczyła, starannością których skłoniła JW. z Holyńskich Katarzyna Bułharynowa, synowi swojemu Michałowi Bułharynowi, darem wieczystym Roku 1816 januar. 26 pod assistencyą JWW. Holyńskich opiekunów prawnie sporządzonym i przyznanym summy za obligiem JW. Bułharynowi Podkoniuszemu kredytowanej to jest: 100,000 zł. pol. z zaległemi procentami wyrzekła się i postąpiła — Na tenczas JW. Siehien Starosta Krzemien. w przytomności JW. Pawła Bułharyna Podkoniuszego Litto widno od niego poinformowany dla słabości zdrowia i podeszłego wieku, udzielnym Plenipotencyjnym Dokumentem pełnomocnym współ opiekunowi JW. Joachimowi Bułharynowi Marszałkowi Pttu Wołkowyskiego wydanym i przyznanym, do którego Pieczętarzem, sam JW. Paweł Bułharyn pisał się, skazał za Obiekt. JWW. Hrabim Platerow, dziedzicow terazniejszych dóbr Korcian, jakoż JW. Bułharyn wspólnie z JW. Siehieniem, w imieniu małoletniego Michała Bułharyna w Ziemstwie Pttu Telszewskiego rozwineli Process, i Dekretem roku 1817

marca 8 oczewistym, na JWW. Hrabim Platerach zyskali exolucyą summy na gruncie samey Tebelli w ogół z procentami duk. 7,416 i rubl. srebr. 2 z obowiązkiem obligu powrotu jeśli się wynaydzie, przy uznaniu onego za spełnieniem exolucyi nikczemności — W myśl iakowego Dekreту JWW. Hrabim Platerowie, umocowanemu ważnie Plenipotentiowi od JW. Joachima Bułharyna, na powadze Plenipotencyi służącey od JW. Siehienia roku 1817 marca 22 W. Antoniemu Brodowskiemu Tytular. Sowietnikowi roku tegoż 1817 marca 31 przy aktach Ziem. Ptu Telszewskiego summe sądzoną duk. 7,416 i rub. srebr. 2 wypłacili, świadectwa lokacyjne z procentow w powiecie Klimowickim za lat 6 oddali i kwietacyą roku 1817 mar. 31 datowaną i tegoż dnia przyznaną otrzymali, przy wyrazie kasaty obligu od JW. Pawła Bułharyna Podkoniuszego Litto na summe zł. pol. 100,000 w roku 1804 JW. Katarzynie z Holyńskich Bułharynowey wydanego, z wolnością publikowania przez Gazetę Kuryera Litto, powodem więc tego, żeby rzeczony oblig jako już z dobr Korcian zdeportowany, żadnego waloru niemający, Dekretem oczewistym przez kwietacyą podniesiony, niezrobił w publiczności jakiey pomyłki, a tym samym nie przynosił jakiego nieprzyjemnego zatrudnienia, ku opublikowaniu trzykrotnemu do Redakcyi Kuryera Litto JWW. Hrabim Platerowie oddają.

Takowe Oświadczenie podpisuję iako Plenipotent. Karol Sylwestrowicz.

3. Franciszek Wirpsza Prezydent, Stanisław Niemczynowicz Podsedek, Józef Szyszko Pisarz Urzędnicy Ziem. Pttu Bobruy. Wiktor Jabłoński Stucki, Michał Orzelski Ihumeński Podsedkowie, i Felix Wiszniewski Pisarz Ziem. Pttu Mozyr.

Oznajmujemy tym naszym Urzędowym Obwieszczym listem, iż wskutek Ukazu Sądu Głggo z Departamentu Guberni Mińsk. na dniu 2 decembra 1815 roku pod N. 2054 nastalego, ukłączenie Ekdywizyi majątności Zahalla alias Podłuża nieodmienne zastrzegającego, że w komplecie z trzech osob składającym ad fundum folwarku Zahalla v. Podłuża w Bobrujskim Pttcie sytuowanego od daty dzisiejszey za tygodni cztery dla domierzenia satysfakcyi Kredytorom zesłego Szoluchi niechybnie zjedziemy, do czynności powtórneму zjazdowi właściwey, przystąpiemy, niniejszym obwieszczeniem zastrzegamy i w tym celu Kredytorow przez trzykrotną w Gazecie Kuryera Litto awizacyą obwieścić determinujemy.

Roku 1817 mca maja 10 dnia Woźny świadcze iż tego obwieszczenia kopie WJP. Sebestyanowi Szuyskiemu jedną, WJP. Szymonowi Horodeckiemu drugą, WJP. Thadeuszowi Reytanowi trzecią, Hirszowi Dawidowiczowi czwartą, WJP. Annie Mikuliczownie piątą, z instancyi WJP. Anieli z Rzeczyńskich Wołodzkowey Podsedkowey Ziemskiej Bobrujskiej podałem. — Datt ut supra Maciey Klecki Woźny Pttu Bobr.

Roku 1816 mca maja 12 dnia. Przed Aktami JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Ziemskimi Ptu Bobruy. stanowszy osobście JP. Woźny wyżej wyrażony takowy relacyjny kwit podanego obwieszczenia zeznał. Przyjąłem Józef Macewicz Rejent Ziem. Pttu Bobrujskiego.

3. Kancellarya Litewsk. Wileńskiego Cywilnego Gubernatora zawiadania abszytowanego 7 Jegierskiego półku Majora Lisickiego, gdyby albo sam raczył jawić się, dla odebrania nadesłanego dlań z St. Petersburga Patentu na złotą szpadę, albo dał wiedzieć, gdzie takowy ma bydź mu adressowany. Maja 25 dnia 1817 roku.

Sekretarz Antoni Wiskowski.